

Degradarea apei în orizontul local Studiu de caz - clasa a IV-a

ARGUMENT

MOTTO : « Orizontul locului este unitatea de măsură a tuturor fenomenelor geografice. »

(Simion Mehedinți)

Abordarea transcurriculară este o modalitate inovatoare de organizare a conținuturilor, astfel încât învățarea se orientează către dobândirea de cunoștințe, capacități și atitudini care se raportează la experiența de viață a elevului și la toate resursele lui de natură intelectuală , morală, tehnologică , fizică sau estetică.

În cadrul unui CDȘ legat de educația pentru mediu, am susținut un demers didactic bazat pe **proiect și studiu de caz** , ca **metode de predare-învățare-evaluare**.

Metoda *studiului de caz* este una de explorare mijlocită (indirectă) a realității. Ea s-a născut din necesitatea găsirii unor căi de apropiere a instruirii didactice de modelul vieții reale, al activității practice, sociale sau productive. Treptat, aceasta s-a impus ca o metoda activă, cu mare valoare euristică, utilizată în special cu elevii mai mari.

Există două alternative în abordarea studiului de caz : a) ca sursă de cunoaștere prin realizarea unor sarcini de descoperire ; b) **ca modalitate practică**, de realizare a unor sarcini **de aplicare, de confirmare, întărire și încurajare a conduitei și comportamentului dezirabil**.

Din cea de-a doua perspectivă, se poate analiza din unghiuri interdisciplinare o situație reală, în vederea reținerii unor învățăminte utile, valoroase.

Educația pentru mediu, componentă a « **noilor educații** », trebuie să-i incite pe elevi la acțiune benefică pentru calitatea vieții lor și a generațiilor viitoare.

Demersul didactic pe care îl propun vizează trezirea interesului elevilor pentru cunoașterea directă a realității, a dorinței lor de a investiga și, mai ales, implicarea lor activă în protejarea resurselor naturale.

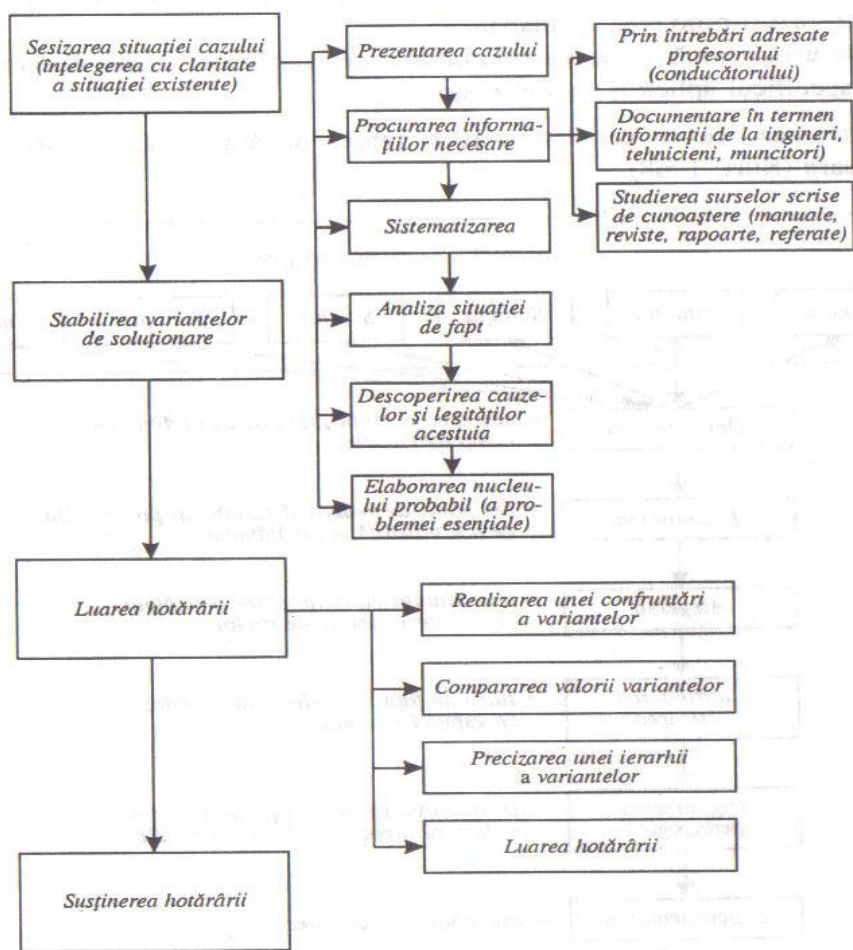
Transpunerea “**cazului**” într-un scenariu didactic coerent a presupus:

- focalizare și obiective clare ;
- adaptarea gradului de dificultate ;
- operaționalizarea obiectivelor transcurriculare ;
- etapizarea parcursului și corelarea conținuturilor vehiculate ;

Obiective operaționale:

- să identifice activitățile umane care degradează apa în localitatea natală;
- să descopere efectele nedorite ale acestor activități;
- să explice interdependențele dintre factorii de mediu și viețuitoare;
- să analizeze modalitățile concrete de prevenire a degradării apei;
- să manifeste atitudini și comportamente ecologice ;
- sa coopereze în grup, în cadrul strategiilor de investigare a cazului.

ETAPIZAREA DEMERSULUI DIDACTIC ÎN “PRELUCRAREA CAZULUI”: fig.1

Reprezentarea grafică a treptelor de parcurs în prelucrarea unui caz

I.ÎNTELEGHERA CU CLARITATE A SITUAȚIEI EXISTENTE (conturarea cazului).
 Se prezinta pe videoproiector imagini sugesive (fig.2)
 Se formuleaza « cazul » : **Degradarea și poluarea apelor prin acțiuni umane negative .**

II.SISTEMATIZAREA INFORMAȚIILOR : Se realizează prin prezentarea proiectelor pe care elevii le-au lucrat anterior pe grupe , în cadrul cărora vor colabora și în lecția propriu-zisă.

Temele de proiect au avut o structură impusă :

Grupa geografilor : Realizați și prezentați în fața colegilor *o scurta descriere geografică* a localității natale, precizând:

-numele și felul localității noastre; treapta de relief specifică ; elementele hidrografice ; vegetația și animalele sălbatice ; numărul de locuitori și principalele lor ocupații ; resursele naturale și activitățile economice din zona Fetești.

Grupa biologilor : Realizați și prezentați *o colecție de imagini* cu plante și animale sălbatice de la câmpie și din mediul de baltă- Balta Ialomiței. Evidențiați dacă există specii rare, ocrotite de lege.

Grupa creativilor : Realizați și prezentați *o compunere* despre o activitate recreativă a voastră și a familiilor voastre în preajma apelor din zona noastră (pescuit, picnic, grătar , plimbare cu barca, etc). Evidențiați dacă ați sesizat în natură unele aspecte nedorite .

Grupa tehnologilor : Realizați și prezentați *un album* de ilustrații/ fotografii care redau utilizarea apei în activitățile economice din zona Fetești.Menționați dacă există puncte de interes turistic.Nu uitați nici de podurile dunărene !

Grupa practicienilor : Realizați *o listă completă a activităților casnice cotidiene* ale familiilor voastre care necesită utilizarea apei . Ilustrați prin desene fiecare situație .Întrebați ce se întâmplă cu apa murdară (reziduală).

Grupa artiștilor : Căutați și prezentați în fața clasei *un fragment dintr-un text literar* care descrie frumusețea peisajului în preajma Dunării (Brațul Borcea,în Delta Dunării) . Însoțiți tema de *o lucrare plastică proprie sau de o reproducere* a unui tablou sugerat de imaginile artistice din text.

III .ANALIZA SITUAȚIEI DE FAPT : Se conturează în urma prezentării temelor de proiect în clasă , de către fiecare grupă ,putând conchide astfel :

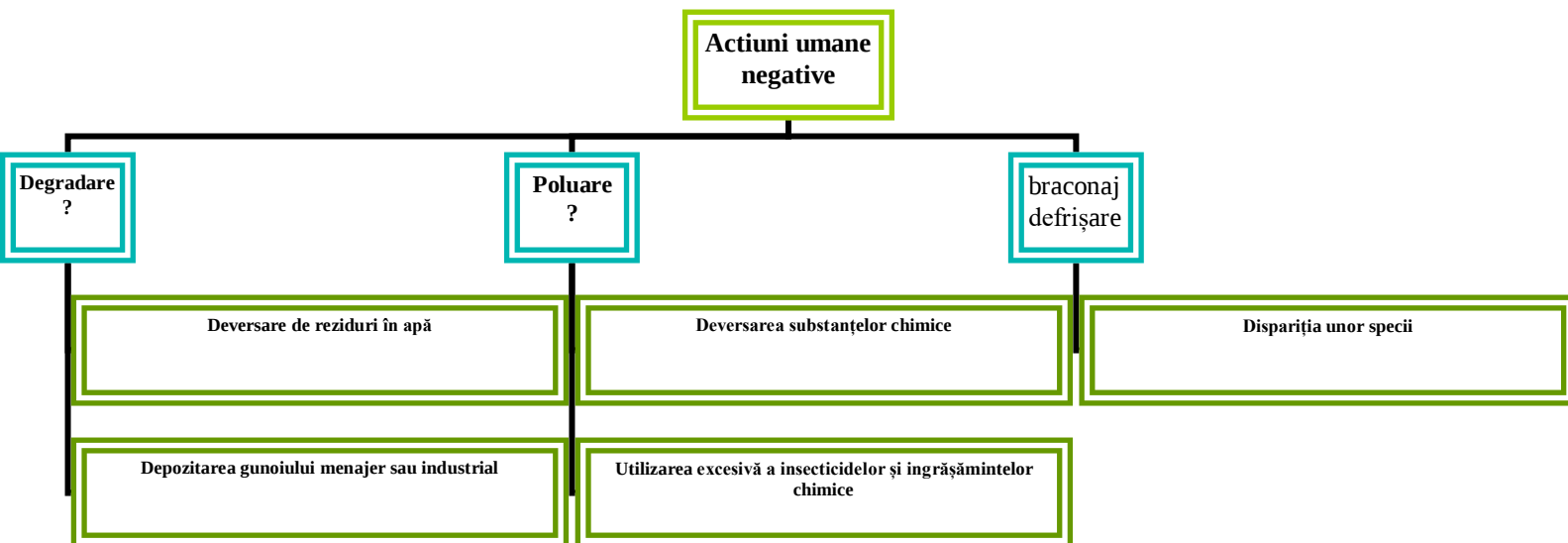
APA ESTE O RESURSĂ NATURALĂ VITALĂ.

DE CALITATEA EI DEPIND VIEȚUITOARELE.

UNELE ACȚIUNI UMANE DEGRADEAZĂ APA SAU O POLUEAZĂ.(fig.3)

« **ORGANIGRAMA DE IDEI** » se va realiza frontal, la tablă, completându-se inițial numai **tema** și structurându-se celelalte idei cu ajutorul elevilor. (fig.4)

I V. **DESCOPERIREA UNOR RELAȚII DE TIP CAUZĂ -EFFECT** CARE CONDUC LA « **CAZUL** » PUS ÎN DISCUȚIE :

Se repartizează fiecărei grupe de lucru câte o listă de activități umane indezirabile , se cere să se discute în grup, apoi să se atașeze fiecărei activități menționate cel puțin un efect, o consecință asupra apei și mediului înconjurător .

Fiecare grupă prezintă frontal organizatorul grafic completat.

Acțiuni umane negative lângă ape	Urmările asupra mediului apropiat

LISTA : *Se aruncă resturi menajere pe mal sau în apă, se depozitează pe maluri lucrurile vechi sau inutile, se deversează reziduurile de la animalele domestice sau apa menajeră, «se uită » resturile de la picnic pe maluri sau se aruncă în apă, se spală covoare în Borcea , se îmbăiază animale domestice , se practică braconajul, etc.*

VI. **FORMULAREA PROBLEMEI DE SOLUȚIONAT :** Cum să păstrăm apele noastre curate ?

VII. **STABILIREA UNOR VARIANTE DE REZOLVARE A PROBLEMEI :**

Se cere fiecărei grupe să gândească și să propună soluția lor .Dupa formularea propunerilor urmează înregistrarea lor într-un organizator grafic și prezentarea argumentelor în fața clasei .

Nr.	Varianta (soluția)	Grupa de lucru	Avantaje
1	Drumetrie de ecologizare pe malul Borcei	TEMERARII	Acțiune practică,utilă
2			

Printre soluțiile propuse de elevi s-au numărat :Drumetrie de igienizare pe malul Borcei,redactarea unei scrisori adresate cetățenilor sau instituțiilor/ agenților economici răspunzători de poluarea apei, inițierea unor dialoguri între organizațiile care militează pentru protecția mediului și elevii școlilor, o expoziție de afișe cu tema « Apa curată ca lacrima », o întâlnire cu medici care avertizează asupra afecțiunilor transmise prin apele poluate, alcătuirea unui jurnal al clasei despre frumusețile și bogățiile localității natale, publicarea de articole în revista școlii (*Mic ghid de conduită la picnic*), crosul claselor a III a și a IV a din școală, sub deviza *APA E VIAȚA*, susținerea unui spectacol tematic pentru părinți,participarea cu lucrări la diferite simpozioane tematice organizate în școală sau în alte instituții.

VIII. LUAREA DECIZIEI :

Se votează primele trei soluții care vor fi puse în practică în următoarele activități ale disciplinei optionale.

Duțu Lavinia
clasa a IV-a

BIBLIOGRAFIE

- 1.Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, ed. Polirom, București, 2006.
- 2.Viorica Pârâială,Dumitru Pârâială Carmen Filoti ,*Științe ale Naturii*, ed.Euristica, Iași, 2002.
- 3.Gabriela Avramescu,*Cunoașterea orizontului local prin aplicații practice*, *Învățământul primar* ,nr.1/2003.

